

Statsrådets skrivelse till riksdagen om ett samarbetsavtal mellan Eurojust och Ukraina

I enlighet med 96 § 2 mom. i grundlagen översänds till riksdagen ett samarbetsavtal mellan Eurojust och Ukraina, som ska godkännas av rådet.

Helsingfors den 27 augusti 2015

Justitie- och arbetsminister *Jari Lindström*

Konsultativ tjänsteman Miia Ljungqvist

JUSTITIEMINISTERIET

PROMEMORIA

OM SAMARBETSAVTALET MELLAN EUROJUST OCH UKRAINA

1 Bakgrund

Eurojust inrättades genom rådets beslut om inrättande av Eurojust för att stärka kampen mot grov brottslighet (2002/187/RIF), som trädde i kraft den 6 mars 2002, nedan Eurojustbeslutet. Eurojustbeslutet syftar till att främja och förbättra samordningen av utredningar och åtal i medlemsstaterna samt förbättra samarbetet mellan medlemsstaternas behöriga myndigheter och stödja dessa. Eurojustbeslutet har ändrats genom rådets beslut 2009/426/RIF.

Enligt artikel 26 a i Eurojustbeslutet får Eurojust ingå samarbetsavtal som godkänts av rådet bl.a. med tredje stater. Eurojust väljer själv vilka stater den vill ingå dessa avtal med och sköter avtalsförhandlingarna självständigt. Övriga EU-institutioner deltar inte i förhandlingarna. Från EU:s sida undertecknas avtalet av ordföranden för Eurojusts kollegium ensam. Innan de färdigt förhandlade avtalen kan undertecknas ska rådet godkänna dem.

Eurojust har den 14 april 2015 till rådets ordförande översänt det utkast till samarbetsavtal mellan Eurojust och Ukraina som Eurojust förhandlat fram. Utkastet till samarbetsavtal skickades till medlemsstaterna med rådets dokument (8349/15 JAIEX 19 EUROJUST 86 COEST 126) som daterats den 28 april 2015. Utkastet till avtal har godkänts av Eurojustkollegiet den 10 mars 2015 och av Eurojusts gemensamma tillsynsmyndighet den 3 mars 2015. Eurojusts gemensamma tillsynsmyndighet har konstaterat att gällande dataskyddslagstiftning i Ukraina, efter de ändringar som gjorts, är på en tillfredsställande nivå i förhållande till Eurojusts krav och att avtalet innehåller alla väsentliga bestämmelser om dataskydd.

Enligt preliminära uppgifter är avsikten att avtalet godkänns av rådet i oktober 2015. Utkastet till avtal har sänts till Europaparlamentet, som hörs i frågan.

2 Det huvudsakliga innehållet i avtalet

Syftet med samarbetsavtalet är att utveckla relationerna mellan Eurojust och Ukraina så att avtalsparterna kan samarbeta effektivt och utbyta information för att bekämpa organiserad brottslighet.

Avtalet mellan Eurojust och Ukraina motsvarar i hög grad de samarbetsavtal som Eurojust tidigare ingått med tredje stater. Eurojust har ingått samarbetsavtal med Kroatien, Island, Schweiz, Norge, Förenta Staterna, Makedonien, Liechtenstein och Moldavien.

Enligt artikel 2 i utkastet till samarbetsavtal är avtalets syfte att effektivisera samarbetet mellan Eurojust och Ukraina i kampen mot grov brottslighet, i synnerhet organiserad brottslighet och terrorism. Avtalet omfattar de i artiklarna 6, 7 och 27 b i Eurojustbeslutet fastställda samarbetssätten, såsom begäran till medlemsstaterna att göra en utredning, utbyte av information och stödande vid utredningar och åtal.

I artiklarna 6-8 föreskrivs om den nationella kontaktpunkten i Ukraina, de behöriga myndigheterna och om samarbetsmöten mellan avtalsparterna.

Den mest centrala delen av avtalet gäller utbyte av information mellan avtalsparterna. I artikel 9 ingår en bestämmelse om rätten att utbyta information. Enligt artikeln får parterna utbyta all nödvändig och väsentlig information för att uppnå det mål som avses i artikel 2. När information begärs ska informationens användningsändamål uppges. Om en part på eget initiativ sänder information till den andra parten ska avsändaren meddela informationens användnings-

ändamål. Parten kan begränsa användningen av informationen t.ex. i fråga om att förmedla informationen vidare.

I artikel 10 ingår bestämmelser om hur utbytet av information är ordnat. Utbytet av information sker mellan Ukrainas sambandsåklagare, de nationella kontaktpunkterna eller de nationella myndigheterna och den nationella medlemmen i Eurojust eller Eurojusts kollegium. Parterna kan även använda andra kanaler för utbyte av information. Parterna ska säkerställa att deras företrädare har rätt att utbyta information och att de på ett behörigt sätt har kontrollerats. Enligt artikel 17 i avtalet får parterna inte lämna ut den information de fått till en tredje part utan att den andra parten har gett sitt samtycke och utan tillräckliga säkerhetsåtgärder för utlämning av personuppgifter.

Artikel 11 gäller behandling av personuppgifter som parterna lämnat ut och dataskyddsnivån. Avtalsparterna ska garantera en skyddsnivå för personuppgifter som minst motsvarar den nivå som anges i Europarådets dataskyddskonvention (avtalsnummer 1981) och de ändringar som eventuellt gjorts i konventionen samt är överensstämmande med Eurojustbeslutet och Eurojusts bestämmelser om dataskydd. Artikel 12 gäller känsliga personuppgifter och utlämnande av dem. Sådana uppgifter kan endast behandlas om detta är absolut nödvändigt för att genomföra avtalets syfte. Vid behandling av informationen ska det säkras att dataskyddet är tillräckligt.

I avtalet föreskrivs därtill bland annat om rätten för den som uppgifterna gäller att få tillgång till personuppgifter och om dennes rätt att rätta, utplåna och förbjuda överföring av personuppgifter som gäller honom eller henne.

3 Förslagets konsekvenser och förhållande till finsk lagstiftning

Avtalet främjar avtalsparternas möjligheter att bekämpa organiserad brottslighet.

Avtalet har inga konsekvenser för finsk lagstiftning. I Finland har Eurojustbeslutet genomförts med lagen om genomförande av vissa bestämmelser i beslutet om Eurojust (724/2010). I lagen föreskrivs bland annat om utlämnande av uppgifter i sådana fall som avses i artikel 26 a i Eurojustbeslutet. Utlämnande av sådana uppgifter som Finland har lämnat till Eurojust till en tredje stat förutsätter att den nationella medlemmen ger sitt samtycke. Vid utlämnande av uppgifter ska den nationella medlemmen iaktta Finlands nationella lagstiftning.

4 Nationell beredning

Skrivelsen har beretts vid justitieministeriet. Den har skriftligt behandlats av sektionen för rättsliga och inrikes frågor 1.7.2015–7.8.2015.

5 Statsrådets ståndpunkt

Avtalet är till nytta för Finland, eftersom det främjar undersökning av sådana krävande brott vars rättsliga behandling ligger i Finlands intresse. Enligt statsrådet kan avtalet godkännas av rådet.